

VERKSAMHETSBERÄTTELSE 2020

1 Fondens syfte

Ersättningsfonden för investerare är den skyddsfond som avses i 11 kapitlet i lagen om investeringstjänster med uppgiften att trygga kunderna till företag som tillhandahåller investeringstjänster. Syftet med ersättningsfonden för investerare är att trygga investerares av ersättningsfondens skydd omfattade tillgodohavanden hos värdepappersföretag och kreditinstitut i enlighet med lagen om investeringstjänster och fondens stadgar.

Fonden grundades år 1998 och det avslutade räkenskapsåret var dess 23:e verksamhetsår. Fonden verkar administrativt i anslutning till Finans Finland (FA). Tack vare den administrativa anknytningen kan fonden kostnadseffektivt utnyttja en del av FA:s administrativa tjänster. Fonden har dock sina egna förvaltningsorgan och är självständig i sitt beslutsfattande.

Till fonden framfördes under räkenskapsperioden inga ersättningsanspråk som lett till myndighets konstaterande att ersättningsfondens lagstadgade ersättningströskel blivit överskriden. För att betalningsskyldighet för fonden ska uppkomma förutsätts att en tillhandahållare av investeringstjänster inte har returnerat medel enligt avtalet till en investerare som omfattas av skyddet. En förutsättning för ersättningsansvar är dessutom att ett medlemsföretag har blivit bestående insolvent.

Fondens verksamhet övervakas av Finansinspektionen. Fondens stadgar och ändringar i dem fastställs av Finansministeriet.

2 Fondens medlemmar

Att vara medlem i fonden är under vissa förutsättningar obligatoriskt för alla finska värdepappersföretag och kreditinstitut som tillhandahåller investeringstjänster samt för finska fondbolag som enligt sitt verksamhetstillstånd får tillhandahålla investeringstjänster. Vid utgången av 2020 hade fonden 63 medlemmar.

År 2020 skedde vissa förändringar i fondens medlemskår. Under året anslöt sig en ny medlem till fonden och fyra medlemmar utträdde ur fonden.

En sammanslutning av inlåningsbanker där medlemsbankerna helt eller delvis svarar för varandras förbindelser eller åtaganden betraktas som en enda medlem vid beräkningen av garanti- och förvaltningsavgifter till fonden. Sammanslutningar av inlåningsbanker var andelsbankernas sammanslutning (137 medlemsbanker), POP Bankernas sammanslutning (23 medlemsbanker) och Sparbankernas sammanslutning (20 medlemsbanker).

Fonden ger yttranden till Finansinspektionen om nya ansökningar om verksamhetstillstånd och om ansökningar om ändringar i verksamhetstillstånd.

3 Verksamhetsmiljön

År 2020 drabbades världsekonomin av en plötslig chock som hade sitt ursprung utanför realekonomin. På grund av coronaviruspandemin som utvecklats till ett globalt folkhälsotvingades man begränsa ekonomier i tidigare osedd omfattning från första delen av året för att trygga de allmänna hälsovårdssystemens hållbarhet. Pandemin som snabbt fick global spridning skapade osäkerhet på finansieringsmarknaderna, och på aktiemarknaderna skedde en brant

nedgång i mars 2020 samtidigt som också värderingen av övriga tillgångsslag och likviditeten blev lidande.

Globalt genomförde både stater och centralbanker betydande stimulansprogram under 2020. Med stöd av omfattande stimulering återkom hoppfullheten på värdepappersmarknaderna snabbt redan under våren 2020, och de flesta centrala tillgångsslagens värderingar återhämtade sig senast under slutdelen av året.

Finlands ekonomiska tillväxt blev lidande i den globala ekonomins kölvatten. Enligt förhandsuppgifter sjönk bruttonationalprodukten under 2020 dock klart mindre än vad de första uppskattningarna visade. Också i jämförelse med EU-genomsnittet klarade sig Finland ganska hyggligt. Nedstängningen av ekonomin och konsumenternas ökade försiktighet ledde till att antalet arbetslösa och permitterade steg brant i början av 2020, men under året blev situationen något bättre. Den inhemska banksektorn fortsatte att vara i gott skick trots den ekonomiska krisen.

Med avseende på fondens placeringsverksamhet präglades verksamhetsmiljön år 2020 speciellt av pandemin och de globala stimulansåtgärderna i anslutning till den. ECB:s inlåningsränta var alltjämt negativ, vilket avspeglade sig i euribor-räntornas utveckling. Också på statsobligationer med hög kreditvärdighet var avkastningen negativ för korta, medellånga och rentav långa maturiteter.

4 Prioriterade verksamhetsområden

Fonden fortsatte beredningen av reformprojektet angående principerna för bestämmandet av garantiavgifterna. Syftet är att identifiera en modell som är så enkel, transparent och rättvis som möjligt för beräkning av garantiavgifterna i framtiden. Till stöd för beredningen skaffade fonden en konsultutredning av en utomstående sakkunnig. Dessutom genomförde fonden provberäkningar för bedömning av den föreslagna reformens praktiska effekter.

Fonden beredde också en bredare diversifiering än tidigare mellan tillgångsslagen i placeringsverksamheten för att gardera sig med tanke på olika typer av riskscenarier på finansieringsmarknaderna och undvika negativa totalavkastningar i den rådande exceptionella räntemiljön.

5 Fondens förvaltning

Varje medlem i fonden utser en medlem i fondens delegation. Under 2020 sammanträdde delegationen en gång. Vid årets utgång var Jani Eloranta delegationens ordförande och Kirsi Lauslahti dess vice ordförande.

Ordinarie medlemmar i styrelsen vid utgången av 2020 var Taina Ahvenjärvi, Päivi Kuoppa, Antti Kuosmanen, Jaana Pohjanheimo, Jussi Sokka och Bengt Wahlström samt suppleanter Pia Hidén och Mari Pekonen-Ranta. Under räkenskapsperioden höll styrelsen tio möten. Till styrelsemedlemmarna betalades inga mötesarvoden. Styrelsens ordförande var Päivi Kuoppa och vice ordförande var Jussi Sokka.

Ombudsman var jur. kand. Mirjami Kajander-Saarikoski. Vice ombudsman var jur. mag. Piritta Poikonen.

Revisor var KPMG Oy Ab, och av bolaget utsedd huvudansvarig revisor var CGR Tiia Kataja.

6 Täckning av kapitalkrav

Enligt lagen om investeringstjänster ska fondens kapital uppgå till minst 12 miljoner euro, varav minst 4,2 miljoner euro ska ha inbetalats i pengar.

Vid utgången av 2020 hade fonden 7 394 195 euro (föregående år 7 170 408 euro) i eget kapital. För täckning av kapitalkravet har fonden dessutom ett kreditlöfte på sju miljoner euro från Svenska Handelsbanken AB.

7 Garantiavgifter och andra avgifter från medlemmarna

Eftersom det lagstadgade minimibeloppet på 4,2 miljoner euro för kapitalet i pengar har överskridits behövde fonden inte utöka sitt kapital genom garantiavgifter från medlemmarna. Garantiavgifter i enlighet med stadgarna insamlades dock för att täcka kostnaderna för kreditlöftet. Av nya medlemmar som anslutit sig till fonden efter det att minimikapitalet var uppnått insamlas dessutom en vägd genomsnittlig garantiavgift under en bestämd tid.

Kostnaderna för fondens förvaltning täcks med förvaltningsavgifter från medlemmarna. Dessutom ska nya medlemmar betala en anslutningsavgift.

År 2020 insamlades 229 271 euro (234 733 euro) i garantiavgifter och 103 850 euro (84 820 euro) i förvaltningsavgifter. I anslutningsavgifter insamlades 1 600 euro (1 600 euro).

8 Placering av medlen

Enligt 11 kapitlet 15 § i lagen om investeringstjänster ska fondens medel placeras på ett pålitligt och effektivt sätt som tryggar fondens likviditet och så att principen om riskdiversifiering iakttas. Avkastningen på placeringarna ska läggas till fondens kapital. Placeringen av fondens medel styrs av de allmänna principer som delegationen fastställt för placeringsverksamheten, inom ramen för vilka styrelsen årligen fastställer en placeringsplan.

Vid utgången av år 2020 hade ersättningsfonden placeringar i fem olika räntefonder. Placeringsstillgångarnas marknadsvärde exklusive bankdepositioner uppgick vid årets slut till 5 475 793 euro (föregående år 5 450 416 euro). Fonden hade därtill sammanlagt 2 675 698 euro (2 287 606 euro) i bankdepositioner.

Beräknad enligt gängse värden var avkastningen av placeringsverksamheten 0,5 % (föregående år 1,0 %). År 2020 var placeringsverksamhetens avkastning enligt gängse värden lägre än portföljens förväntade avkastning på lång sikt, vilket berodde på den låga och delvis negativa räntenivån under granskningsperioden.

9 Räkenskapsperiodens resultat

Fondens resultat för år 2020 visar ett överskott på 30 099 euro (föregående år 17 278 euro). Förbättringen av resultatet jämfört med året innan berodde främst på intäktsredovisning av värdestegring i samband med inlösningar av fondandelar.

De insamlade garantiavgifterna med avdrag av kostnaderna för kreditlöftet har förts till ersättningsfondens kapital såsom fondöverföring. Räkenskapsperiodens överskott läggs till fondens kapital i enlighet med 11 kapitlet 15 § i lagen om investeringstjänster.

10 Hänt efter räkenskapsperiodens utgång och bedömning av den framtida utvecklingen

Efter räkenskapsperiodens utgång har inga väsentliga förändringar skett i ersättningsfondens verksamhet.

Den globala ekonomins tillväxt väntas återhämta sig år 2021. Framskridandet av vaccineringsprogrammen väntas småningom dämpa coronaviruspandemin så att det till sommaren blir möjligt att stegvis öppna allt fler ekonomier. Viruset är dock fortfarande förknippat med okända risker, såsom exempelvis osäkerheten angående eventuella nya mutationer och vaccinernas effektivitet mot dem. Realisering av riskerna kan skjuta fram öppnandet av ekonomierna till en avlägsnare framtid, vilket gör det svårare att förutse pandemins globala ekonomiska effekter.

Både staters och centralbankers stimulering väntas fortfarande ha en betydande inverkan på räntemarknaderna år 2021. På grund av stimulansåtgärderna har inflationstryck dock börjat ackumuleras, vilket är ägnat att skapa osäkerhet såväl på ränte- som på aktiemarknaderna.

Finlands ekonomi väntas återhämta sig i kölvattnet av den accelererande ekonomiska tillväxten i världen, även om tillväxtutsikterna skuggas av många strukturella faktorer.

2021 väntas bli ett utmanande placeringsår för fonden. Avkastningen på fondens placeringar antas under året fortsättningsvis bli lägre än den förväntade portföljavgkastningen på lång sikt. Räntenivån i euroområdet är fortfarande exceptionellt låg och delvis negativ, vilket är ägnat att försvaga den tryggande ränteportföljens avkastning.

En eventuell höjning av räntenivån eller kreditriskpremierna under granskningsperioden är ägnad att sänka de tryggande räntetillgångsslagens marknadsvärde på kort sikt. Till följd av fondens grundläggande uppgift har placeringsverksamheten det särdraget att fonden inte kan eftersträva ytterligare avkastning genom att placera i tillgångsslag med svagare likviditet eller genom att på annat sätt väsentligen höja portföljens risknivå. För att gardera sig med tanke på olika typer av riskscenarier på finansieringsmarknaderna och undvika negativa totalavkastningar i olika typers räntemiljöer har fonden emellertid kontinuerligt utvecklat en allt bredare diversifiering av tillgångsslagen i placeringsverksamheten.

År 2021 väntas bli ett år då reglering och bästa praxis inom ansvarsfullt placering börjar få tydligare konturer.

Helsingfors den 15 mars 2021

ERSÄTTNINGSFONDEN FÖR INVESTERARE
Styrelsen